

עפ"ג (מרכז) 32631-10-12 - יורי ליטווק נ' פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

להחלטה בערעור (נדחה)

עפ"ג (מרכז) 32631-10-12 - יורי ליטווק נ' פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלהמחוזי מרכז
עפ"ג (מרכז) 32631-10-12
יורי ליטווק

נ ג ד

פרקליטות מחוז תל אביב מיסוי וכלכלה

בית המשפט המחוזי מרכז

[02.01.2013]

כב' השופטת רות לורך, אב"ד

כב' השופט צבי דותן,

כב' השופטת עירית וינברג-נוטוביץ

המערער וב"כ עו"ד דוד ליבאי ועו"ד דנה וייס

ב"כ המשיבה עו"ד הילה גבאי

פסק דין

1. בפנינו ערעור על גזר דינו של בית משפט השלום בפתח תקווה (השופטת לב-און) בת.פ. 8930-12-11 שניתן במסגרת הסדר טיעון אליו הגיעו הצדדים וגזר על המערער 7 חודשי מאסר בפועל, 12 חודשי מאסר על תנאי בתנאים שנקבעו בגזר הדין וקנס בסך 40,000 ₪ שישולם בתשלומים, לאחר שחרור המערער מהמאסר.

כתב האישום, הכרעת הדין והסדר הטיעון

2. כנגד המערער הוגש כתב אישום לפיו בין השנים 2000-2003 עסק המערער כאדריכל עצמאי והיה חייב בניהול חשבונות והגשת דו"חות שנתיים על הכנסותיו. באותן שנים פעל במרמה כדי להתחמק ממס, לא כלל בחשבוניות שהוציא את מלוא סכום התמורה שקיבל, קיים פנקסי חשבונות כוזבים והשמיט הכנסות במשך ארבע שנים בסכומים עולים ובסה"כ בסך 496,432 ש"ח (בשנים 2000-2003).

3. המערער הורשע בארבע עבירות של השמטת הכנסה מהדו"ח, הכנת פנקסי חשבונות כוזבים ושימוש במרמה ובתחבולה, עבירות לפי סעיפים 1220(1), 220(4) ו-220(5) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש) התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה").

4. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביום 22.12.11 הגיעו הצדדים להסדר טיעון לפיו הנאשם יודה בעובדות כתב האישום, יורשע, המאשימה תטען לעונש של 8 חודשי מאסר בפועל והסנגור יוכל לשכנע את בית המשפט להשית על המערער 4 חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות וכן מאסר על תנאי וקנס, לשיקול דעת בית המשפט.

בית המשפט קמא נעתר לבקשת הסנגור והורה על קבלת תסקיר שירות מבחן, ולאחר הטיעונים לעונש, גזר, כאמור, את העונש שפורט לעיל.

גזר הדין

5. בגזר הדין נסקרו נסיבותיו האישיות של המערער, התרשמות שירות המבחן ממנו וטיעוני הצדדים לעונש. המערער דווח דיווחים כוזבים על הכנסותיו תוך כדי שסכומי ההשמטה הולכים וגדלים. בימ"ש קמא ציין בגזר הדין כי בעוד שבשנתיים הראשונות (בשנים 2000 ו-2001) השמיט הכנסות בעשרות אלפי שקלים מתוך הכנסה של כ-500,000 ₪, לא עצר, לא חשב ולא הפנים את הפסול שבמעשיו ובשנת 2002 השמיט הכנסה של 146,000 ₪ כשהכנסתו המדווחת הינה כ-186,000 ₪ ובשנת 2003 השמיט הכנסה של 220,000 ₪ ודווח על הכנסה של כ-150,000 ₪. בימ"ש קמא ציין עוד כי המערער תופס עצמו כקורבן, לא הפנים עד תום את הפסול שבפתרון אותו אימץ לעצמו, כשהחברה עמה עבד, קרסה.

עוד צוין כי קשיים כלכליים אינה יכולים להוות הסבר לביצוען של עבירות מס ומצב בריאותי שאינו קשה באופן חריג, אינו מהווה שיקול מכריע להקלה בעונש.

בימ"ש קמא התייחס גם לחלוף הזמן הרב מאז בוצעו העבירות ועד למתן גזר הדין (13.9.12), ציין כי קיבל הסברים לכך ואינו רואה בחלוף הזמן הצדקה ממשית להקלה בעונש.

ביהמ"ש קמא סקר את הפסיקה וסיכם כי משמדובר בעבירות כלכליות מסוג השמטת מס וניהול פנקסים כוזבים, נוהגים בתי המשפט בערכאות השונות על פי מידת החומרה, כדי להרתיע את העבריין ואת הדומים לו. לאור הפסיקה, נסיבות ביצוע עבירות ונסיבות מבצען, נקבע כי בימ"ש קמא אינו יכול להיעתר לעתירת ההגנה ולהסתפק במאסר לריצוי בעבודות שירות שעלולה להביא לעידודם של אחרים לפגוע בקופת המדינה ולרמות ובשל הצורך לחזק את ההרתעה ולעודד את המדווחים כחוק. עם זאת צוין בגזר הדין כי העונש נקבע, תוך התחשבות בנסיבותיו האישיות של הנאשם, ההודאה והחסכון בזמן שיפוטי.

טיעוני המערער

6. בהודעת הערעור נטען כי בימ"ש קמא החמיר עם המערער (הגם שלא חרג מטווח הסדר הטיעון) ולא נתן משקל ראוי לתסקיר שירות המבחן שהמליץ על ענישה בעבודות שירות, לעובדה כי המערער נמצא מתאים לרצות את העונש בדרך זו, לנסיבותיו האישיות של המערער ובכללם לגילו המתקדם, מצב בריאותו, עברו הנקי, ניהול אורח חיים נורמטיבי, עד שנקלע למשבר כלכלי אישי חמור, לחלוף זמן משמעותי של למעלה מ-10 שנים, העדר תועלת הרתעתית בשליחת המערער למאסר בכליאה, ייחוס חומרה יתרה לאי הסרת המחדל שבהעלמת המס, מצבו הכלכלי הקשה של המערער. עוד נטען בהודעת הערעור כי בימ"ש קמא שגה כשקבע שהמערער לא הביע חרטה כנה על מעשיו והתעלם מהבעת החרטה גם בפני בית המשפט, מהודייתו בפני רשויות החקירה ומשיתוף הפעולה המלא מצידו.

לעונש של מאסר בכליאה תהא השפעה הרסנית על המערער ומשפחתו. לאחרונה השלים המערער השתלמויות מקצועיות בתחום ניהול פרויקטים וליקויי בניה ואף קיבל הצעות עבודה בתחום (הוצגו מסמכים). מאסר בפועל ייקטע את מאמצי שיקומו.

7. בדיון בערעור מיקד ב"כ המערער את טיעוניו בעניינים אלה.

התייחסות בימ"ש קמא לאי הסרת המחדל; ההסתייגות מחרטתו של המערער; אי מתן משקל ראוי לחלוף הזמן; אי מתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות הכלכליות והבריאותיות של המערער.

טיעוני ב"כ המשיבה

8. ב"כ המשיבה טענה כי דין הערעור להדחות וזו מן הטעם שבית משפט של ערעור אינו נוטה להתערב בעונש שהושת ע"י ערכאה דיונית במסגרת הסדר טיעון, אשר אינו חורג ממתחם הענישה עליו הסכימו הצדדים. במקרה זה הסדר הטיעון הוגש יחד עם כתב האישום והיה תוצאה של מו"מ מורכב וממושך.

לענין הסרת המחדל - מאז שנת 2000, לא פעל המערער להסרת המחדל ולו באופן חלקי, וכיום חובו לרשויות המס עומד על סך 1,463,000 ₪.

לעניין חלוף הזמן - בית משפט קמא ביקש הסבר לאיחור הניכר בהגשת כתב האישום ובשל כך ציין בגזר הדין כי הגשת כתב האישום בשנת 2011 מהווה זמן סביר לאחר סיום החקירה והשלמות החקירה שנתבקשו. לוח הזמנים אינו חורג מחקירות אחרות בעבירות מס.

גזר הדין עולה בקנה אחד עם עמדת הפסיקה לפיה בעבירות מסוג זה, הנסיבות האישיות נסוגות בפני האינטרס הציבורי.

9. לאחר הטיעונים שלחה ב"כ המשיבה הודעה ובה הבהרות ביחס לשיהוי לפיהן החקירה היתה מסועפת וחומר החקירה רב. השלמות החקירה הסתיימו באפריל 2010 (הוצאת צווים וניתוח חשבונות בנק).

לאחר סיום השלמת החקירה, הגיש המערער בקשה נוספת לכופר. הדיונים בבקשתו הסתיימו לקראת סוף שנת 2010, המערער זומן לשימוע בחודש פברואר 2011 והשימוע נערך בחודש יוני 2011, לבקשתו. במהלך ששה חודשים לאחר השימוע, התנהלו בין הצדדים מגעים להסדר טיעון שהבשיל. לכן אין בחלוף הזמן נימוק להקלה בעונש.

דיון והכרעה

10. לאחר שבחנו את טענות המערער בערעור ואת תשובת המשיבה שוכנענו כי דין הערעור להידחות וזאת מהטעמים הבאים:

א. העונש שנגזר על המערער אינו חורג מטווח הענישה עליו הוסכם בהסדר הטיעון והיה על המערער לצפות כי יתכן שיגזר עליו עונש הנושק לרף העליון של ההסדר.

ב. כבר נקבע לא אחת: "כדי להצדיק התערבות בית משפט של ערעור בעונש שגזר על נאשם במסגרת הסדר כאמור, יש צורך בנסיבות מיוחדות וחריגות המצביעות על סטיה בולטת ממדיניות ענישה סבירה, כאשר בחינה זו נעשית בגידור של הסדר הטיעון" (ע"פ 3289/05 מחאגנה נ' מדינת ישראל (10.10.05) בל נשכח כי בהסדר טיעון של תקרת עונש, קיבל הנאשם "תמורה". על כן, היה ובית משפט גזר את העונש בטווח המוסכם, קיומו של ההסדר מגביל - אם כי לא בהכרח - את כח הסתייגותו של הנאשם מן התוצאה העונשית". ע"פ 6449/10 דני חן נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו).

ב. בדיון שבפנינו הדגיש ב"כ המערער ארבעה עניינים להם, לטענתו, לא ניתן המשקל הראוי בגזר דינו של בימ"ש קמא והם ההתייחסות לאי הסרת המחדל, ההסתייגות מחרטתו של המשיב, אי מתן משקל ראוי לחלוף הזמן, אי מתן משקל ראוי לנסיבותיו האישיות של המשיב.

בחנו את ארבעת העניינים הנ"ל ושוכנענו כי אלה נשקלו היטב ע"י בימ"ש קמא ומכל מקום, לא נפל כל פגם או דופי בהפעלת שיקול הדעת והאיזון בין האינטרסים השונים שנעשה ע"י בימ"ש קמא, ולא כל שכן באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור.

ביחס לאי הסרת המחדל ברי כי בתי המשפט רואים בהסרת המחדל שיקול כבד משקל להקלה בעונש ואי הסרתו מהווה שיקול לחומרה (ראה בעניין זה ע"פ 2407/05 מן נ' מדינת ישראל (סעיף 5) (פורסם בנבו) 11.7.05). אכן בענייננו מאז נעברו העבירות בשנת 2000 ואילך היה בידי המערער די זמן לנסות להסיר את המחדלים ולו באופן חלקי, דבר שלא נעשה על ידו.

באשר לחרטתו הלא מלאה של המערער, בימ"ש קמא התייחס לדברים שעלו מתסקיר שירות המבחן שהוגש לבקשת המערער עצמו ומצאנו כי הם מעוגנים היטב בתסקיר (עמ' 2 פסקה שלישית).

כך גם לגבי חלוף הזמן. התקבלו הסברים לזמן הרב שחלף ואף שחלפו שנים מאז ביצוע העבירות עד מועד גזר הדין, אין בכך כדי להביא להקלה בעונש מעבר למוסכם בהסדר הטיעון. הדברים היו ידועים היטב בעת שהסדר הטיעון הושג (בחודש דצמבר 2011) ונשקלו במסגרתו.

ובאשר למתן משקל יתר לנסיבותיו האישיות של המערער הלכה ידועה היא כי בעבירות כלכליות, הנסיבות האישיות נסוגות מפי האינטרס הציבורי, אותו יש להעדיף, על מנת להרתיע.

ג. בהקשר זה נקבע ברע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (פסקאות י' - י"א) (פורסם בנבו ביום 3/11/10):

"האתגר בכגון דא הוא האיזון בין האינטרס הציבורי לבין השיקולים האינדיבידואליים; אך כשעסקינן בעבירות מס ככלל, כנפסק לא אחת, שיקולי ההרתעה גוברים על נסיבותיו האישיות של הנאשם, אף אם אינם מאיינים אותן... עוד נקבע כי בעבירות ממין זה יש ליתן משקל יתר לשיקולי ההרתעה על פני שיקוליו האישיים של הנאשם, בין היתר בגלל הקושי לאתר עבירות ממין זה והחשיבות לעגן ולחדד את האיסור הפלילי בהעלמות מס (רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל (לא פורסם))... אוסיף, כי יש המתפתים לראות עבירות מס, שאין הנגזל האינדיבידואלי בהן ניצב לנגד העיניים והרי הוא הציבור כולו, 'חסר הפנים' כביכול - במבט מקל. לא ולא. אדרבא, בית משפט זה, עוד משכבר הימים, ראה אותן בחומרה וקבע כי 'כמדיניות רצויה, שלא לאפשר ריצוי עונש מאסר בעבודות שירות כשהמדובר בעבירות פיסקליות' (ע"פ 4097/90 בורסקי נ' מדינת ישראל (לא פורסם)). אכן, רבים מעברייני המס הם אנשים שיראו כנורמטיביים ביסודם, אשר לא ישלחו יד לכיס הזולת - אך אינם נרתעים משליחת יד לכיס הציבורי. לכך מחיר בענישה".

11. מטעמים אלה החלטנו לדחות את הערעור.

המערער יתייצב למאסרו בבית סוהר הדרים ביום 3.2.13 עד השעה 10:00 או על פי החלטת שב"ס שברשותו ת.ז. או דרכון.

על המערער לתאם את הכניסה למאסר כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף מיון ואבחון של שב"ס טל': *****-** או *****-**.

ניתן והודע היום כ' טבת תשע"ג, 02/01/2013 במעמד הנוכחים.